

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VI. Oculus corporeus nequit videre Corpus Christi, prout est in
Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Angelus
habet intel-
lectum a-
gentem &
possibilem.

ergo potest habere notitiam à rebus per abstractionem specierum, quibus eas intuitivè cognoscat: quæ enim in tali abstractione & cognitione ostendi potest implicantia? Et alioquin tam intellectus agens, quàm possibilem, est perfectio naturalis.

Scrm.

Patet, inquit Doctor supra nu. 5. in Christo, qui licet omnia viderit in Verbo ab instanti sua naturæ in utero, tamen fuit in eo intellectus agens, & possibilem, alias non fuisset perfectus: & eodem modo si vidisset omnia in genere proprio, habuisset intellectum agentem & possibilem. Ideo similiter, posito quod Angelus species omnium receperit ab instanti sua creationis, & non possit non esse in actu, cum sit preventus ab agente superiori, tamen est perfectio naturalis sua, quod habeat potentiam, quæ possit in operationem suam, si non esset preventus à superiori agente.

Secunda
responsio.
Angelo de-
bentur spe-
cies neces-
sariæ ad co-
gnitionem
objecti natu-
ralis sui
intellectus.

Resp. secundo Negand. Minorem; quia Angelo debentur illæ species, quæ sunt necessariæ, ut cognoscat omnia, quæ ponuntur in esse, & continentur sub objecto naturali sui intellectus; atqui tale objectum est Corpus Christi in Eucharistia, fortè etiam illius præsentia; ergo &c.

Dico, fortè, propter aliqualem incertitudinem, maxime ex auctoritate Doctoris Angelici. Quia tamè natura creata dignificanda est quantum fieri potest sine injuria Creatoris, malo asserere intellectum viribus propriis intuitivè cognoscere ipsam etiam præsentiam, quàm sine solido fundamento ex ratione idiplum negare.

66.
Alia obje-
ctio.

Dices; quod ens naturale exigit connaturaliter existere, ad hoc, ut ipsam existat, illud quoque debet esse naturale, sive non supra naturam; atqui visio, quæ Angelus videret præsentiam Eucharisticam, est secundum nos ens ordinis naturalis, & ipsa ad sui existentiam requirit existere suum objectum, scilicet præsentiam Eucharisticam: ergo sequitur hanc quoque fore ordinis naturalis.

Solvitur.
Non omne
illud debet
esse natura-
le; quod
ens natura-
le connatu-
raliter exi-
git ut exi-
stat.

Respondeo Negando Majorem. Instantia clarissima; nam recordatio actus supernaturalis est tantum actus naturalis, quis autem ignorat eam exigere eundem actum supernaturalem aliquando extitisse, prout eundem actu existere requirit actus reflexus de eodem? Imò quodlibet ens naturale ad sui existentiam postulat connaturaliter, imò absolutè necessariò, existere ipsum Deum, ejusque decretum, quæ sunt ens supernaturalissimum.

Cæterum si hæc præsentia solum supernaturalis esset quoad modum, quemadmodum visus cæco restitutus, unio corporis & animæ in resurrectione, albedo, quæ per Deum ponetur in Ethiope, accidentia, quæ existunt extra subiectum, & similia, constat nullam esse difficultatem. Sin autem, ut verius existimamus, supernaturalis sit in sua entitate, & neque sic ratio naturalis satis ostendit, eam effugere aciem intellectus creati, quin possit naturaliter, Deo

non impediendo, ab illo intellectu videri, qui non dependet in cognoscendo à sensibilibus. Sed quid dicam de oculo corporeo?

CONCLUSIO VI.

Oculus corporeus nequit videre Corpus Christi, prout est in Sacramento.

Prænotandum primò, particulam illam: Prout est in Sacramento, posse habere duplicem sensum, scilicet specificativum, & reduplicativum: per sensum specificativum significatur Corpus Christi existens in Eucharistia, præsciendò à modo, quo ibi existit; per sensum autem reduplicativum significatur idem Corpus, non modò existens in Sacramento, sed etiam secundum modum, quo ibi existit.

Prænotandum secundo, Conclusionem posse intelligi duplici viâ; nimirum vel naturaliter, vel per miraculum.

Nominales, quos supra retulimus Conclusionem secundâ, putant videri posse naturaliter, si Deus permitteret, nec hujusmodi visum cohiberet propter meritum Fidei. Probat; quia est objectum lucidum & coloratum: ergo intrâ latitudinem objecti naturaliter visibilis. Antecedens quoad secundam partem ab omnibus admittitur. Prima pars communiter negatur; quia objectum indivisibiliter existens nequit naturaliter illuminari, cum agens naturale non possit naturaliter producere suum effectum inextensum in ordine ad locum. Sed de hoc supra egimus Conclusionem secundâ, & qui modicus id negaret, difficulter posset convinci.

Profectò Corpus Christi illuminatur in celo: ergo concomitanter, secundum mentem Scoti, in Sacramento; quia lux est accidens à loco absolutum. Quid ergo obstat, quin possit naturaliter videri? Inextensio, inquit, & supernaturalitas modi existendi. Sed unde hoc probatur? Certè ens aliquod non dicitur supernaturale, quia non potest solis viribus naturæ videri; sed quia non potest produci. Deinde, estò modus existendi non videatur, an propterea nec ipsum Corpus?

Planè, reponis, nec ipsum Corpus: quoniam ut docet Auctor Perspectivæ, & ex illo Scotus supra n. 1. Quidquid videtur, videtur sub pyramide, cuius basis est in re visa, & conus in oculo: ergo Corpus Christi videtur sub tali pyramide, sed non est ibi dare basim pyramidis, quia illa esset simul cum base pyramidis, sub qua videtur hostia: nam ubique est Corpus cum hostia, & tunc Corpus Christi, & hostia simul videntur sub equali angulo correspondenti, sed quæ videntur sub eodem angulo, videntur equalia: ergo Corpus Christi videretur æquale speciei: sequeretur etiam quod Corpus Christi

Christi videretur ut rotundum; quia basis, sub qua videtur species, est rotunda.

Resp. Auctorem Perspectivæ loqui de objecto extenso, omnibus se habentibus modo naturali, nullo concurrente miraculo, de quo solo expertus est, & quod unicum perspexit. Cæterum si color & lux supernaturaliter existerent, & indivisibiliter, incertum prorsus quid fieret, quia nulla experientia.

Dices; res spirituales sunt extra objectum visus; atqui Corpus in Sacramento imitatur omnino res spirituales: ergo &c. Probatur Consequentia; quia si aliquis sapor poneretur divinitus, ita ut imitaretur colorem, & in omnibus appareret color, non posset ullo modo percipi per gustum, utpote qui non posset etiam divinitus percipere colorem: ergo &c.

Resp. Corpus Christi quamvis imitetur res spirituales in existendo, quia totum in toto, & totum in singulis partibus; verè tamen retinet suam materialitatem, similiter colorem, licet non figuram & alia sensibilia communia, adeoque secundum colorem videri poterit; quemadmodum & ille sapor per gustum sentiri, cum semper maneat verus sapor.

Contrà; omnes partes Christi penetrant se: ergo Christus videretur ad modum unius indivisibilis.

Resp. primò, indè ad summum sequi, non posse videri divisibilitatem corporis, sive modum ejus existendi.

Resp. secundò, Negando Consequentiam; quando enim percipitur color intensus, habens plures gradus penetratos, nequaquam percipitur sicut color remissus; sed percipitur quoque ipsa intensio, adeoque pluralitas graduum penetratorum: sic qui videret Corpus Christi in una parte hostiæ, hoc est; omnes partes corporis ibi existentes, verè plus perciperet, quam si videret solum unam partem; apprehenderet siquidem colorem aliquem mixtum, propter confusionem, quæ omnes illi colores simul perciperentur.

Contrà; ergo non discerneret. Resp. sicut oculus videns colorem intensum discernit à remisso: & sicut tactus percipit ac discernit temperamentum quatuor qualitatuum penetratarum à temperamento ex duabus tantum.

Confirmatur: quia Corpus Christi non existit in solo indivisibili, sed simul in partibus spatii: vel, ut verbis Scoti utar supra n. 3. Corpus Christi non est præsens speciei alicui ad minus, nisi minimo sensibili, quia nulli indivisibili est præsens ibi: minimum autem sensibile potest percipi à sensu perfectissimo secundum Aristotelem in fine de Sensu & Sensato, in dubitatione ultima: ergo istud potest percipi à visu perfectissimo, non obstante suo modo existendi hic. Quidni poterit percipi à visu etiam imperfectissimo, ut præsens est integræ hostiæ?

Contrà; visus corporeus non percipit rem

sine sua figura. Resp. ubi habet figuram situa- lem seu dispositionem partium in ordine ad spatium, Concedo; aliàs, Nego. Sicut si lux indivisibilis poneretur in spatio bipalmari, videret oculus totum spatium illuminatum; non videret tamen figuram situa- lem lucis, quia figura est dispositio partium; illa autem lux non haberet partes;

Cur ergo similiter in Eucharistia non possit videre colorem Corporis per totum spatium, non visà figurà situali? Loco autem illius videret aliam ubicationem supernaturalem; quam habent partes in Sacramento, si ubiatio videri possit, de quo alibi.

Contrà; ergo non videret Corpus. Resp. sicut modò dicimus videre corpus ratione coloris.

Contrà; saltem oculus debet elevari, ut cum aliis docet Vaquez disp. 191. cap. 2. quem sequitur Cardinalis disp. 9. se& 2.

Respondeo illam necessitatem non satis probari; quia experientia hic non habet locum. Interim magis certum est, oculum elevatum posse videre, quàm non elevatum.

Quod attinet Doctorem Subtilem, negat hic cum communiori sententia potentiam naturalem: & quod plus est, videretur etiam negare potentiam elevatam, si accipiatur Corpus Christi, prout est in Sacramento, secundum sensum reduplicativum; & quia ille sensus est magis obvius, ideo Conclusio simpliciter negat, oculum corporeum posse videre Corpus Christi, prout est in Sacramento.

Tota doctrina Scoti comprehenditur his duabus assertionibus supra n. 5. Ad questionem ergo dico, quòd Deus de potentia absoluta posset causare in oculo glorioso, vel non glorioso visionem istius corporis, licet istud corpus nusquam esset nisi in Eucharistia. Hoc probatur, quia visio est forma absoluta, ex primo libro dist. 3. ergo sine contradictione potest fieri sine respectu præsentia- litatis ad obiectum, vel quocumque tali respectu.

Ubi si ly Quocumque, distribuat pro omni respectu, etiam attingentiæ, patet manifestè assertionem intelligendam esse quoad absolutum visionis; non quòd mediante tali visione oculus videret objectum.

Sed quia hic intellectus non videtur facere ad scopum controversiæ & titulum questionis, cum utrumque supponat questionem esse de visione quæ est operatio, & constituit videntem: ideo aliqui intelligunt hanc doctrinam de visione, ut habet hunc effectum annexum, dicentes per ly Quocumque Doctorem non excludere quemcumque respectum, etiam mensuræ vel attingentiæ objecti, sed dumtaxat respectum præsentia- localis, & extensæ, nempe approximationem & distantiam debitam objecti secundum locum, de qua sola loquitur in secunda assertionem, quæ talis est.

Secundo dico: Quòd nulla visio etiam sic causata possit

B b 3

Terria in- stantia sol- vitur.

Potest ocul- us videre totum spæ- tium illu- minatum, non visà fi- gurà situali lucis.

73. Quarta in- stantia sol- vitur.

Item quin- ta. Vaquez. Lingo.

An requiratur elevatio oculi, ut possit videri Corpus Christi in Eucharistia.

74. Proponitur doctrina Scoti.

Potest Deus causare visionem Corporis in Eucharistia in quocumque oculo.

75. Talis visio

67.

69. Alii ob- jectum.

67.

68.

Corpus Christi in Eucharistia retinet suam materialitatem, & colorem.

70. Talis visio.

71. Talis visio.

72.

Qui videret plures partes Corporis Christi in uno puncto habili, plus perciperet, quam si videret solum unam partem.

71. Talis visio.

72.

72.

non esset
Corporis
ut hic;

posset esse Corporis ut hic primò; quia hæc includeret
Corpus ut hic, vel esse causam primò visionis, vel
esse proprium, & primum terminum visionis; sed
Corpus ut hic neque potest causare primò, neque
terminare primò; quia tam casualis, quam termi-
natio talis requirit in obiecto primò causante vel ter-
minante dispositionem debitam, & hoc secundum lo-
cum, utpote approximationem & distantiam debitam:
sed Corpus istud ut hic, non potest debite approxima-
ri organo, vel distare debite, quia non est in loco ut
hic, nec miraculum ad hoc inyat, quia Corpus ut hic
absolutè non est visibile, nec ut causativum visionis,
nec ut terminativum: miraculum autem non est ad
illud, quod includit contradictionem.

cum ut hic
Corpus non
possit debite
approxima-
ri organo
vel distare
debitè.

An visio
Corporis ut
hic impli-
cet.

Simili modo loquitur in Reportatis (Colo-
niæ impressis) 4. dist. 10. q. 9. n. 8. Dico quod
nec oculus, nec sensus glorificatus, nec non gloria-
tus, nec per miraculum, nec naturaliter potest vide-
re Christum in altari. Rationem subjicit: Quia
obiectum terminativum visionis, quod immutat po-
tentiam est in loco determinato, quomodo non est
Corpus Christi in Eucharistia. Unde non potest Deus
facere, quod Corpus ut non dimensivè, vel ut non in
loco, sit visibile, neque quod ut sic manens terminet
vel immutet visum. Sed bene potest facere, quod istud
videatur non sic manens, sed non simul utrumque.
Quibus verbis luculentissimè, ut sic loquat, negat omnipotentia divina productionem vi-
sionis sensitiva Corporis Christi, prout est in
Eucharistia, saltem reduplicativè, imò fortè
etiam specificativè, ut advertit Hiquæus in suo
Commentario ad illum locum n. 31. Quod proba-
bile esse docet Suarez disp. 53. sect. 4. con-
clus. 2.

siquens.

Suarez.

76.
Scotus.

Utrumque sit de mente Scoti, quæ incerta
est; dico cum eodem 4. dist. 10. q. 2. nu. 11.
Quod est maxima mihi certissima, quod Deo est possi-
bile omne, quod non includit evidenter contradic-
tionem, & ad quod non sequitur necessariò contradic-
tio. Hanc autem evidentiam & necessitatem con-
tradictionis impræsentiarum non satis vi-
deo.

Non repu-
gnat, quod
videatur
sensibile
proprium
sine com-
muni,

Nam in primis minimè repugnat, quod vi-
deatur sensibile proprium, v. g. color, aut lux,
etiam hic præsens, seu indistans ab aliis sine
sensibili communi, v. g. motu, quiete, nu-
mero, figura, vel magnitudine: ergo potest
Deus agere ad visionem Corporis, ut est sub
speciebus, loquendo specificativè, licet per
illam neque extensio, neque privatio exten-
sionis videatur expressè tamquam obiectum vi-
sum.

quia sunt
in re ipsa
distincta.

Probatur Antecedens: quia color, & actualis
extensio sunt in re ipsa distincta; ergo etiam
respectivè ad sensum. Consequentia pater;
quia extensio non est ratio intuendi colorem,
imò neque conditio prævia per se requisita sim-
plicitè, ut color videatur; sed potius è contra
color, tamquam sensibile proprium, est ratio
intuendi extensionem, utpote quæ solum est
obiectum secundarium. Quis autem ignorat,

intuitionem obiecti primarii neutiquam depen-
dere ab obiecto secundario; sed è converso?

Sufficit itaque quod color sit existens &
præsens; in his siquidem duobus, existentia
scilicet & præsentia obiecti, distinguitur ope-
ratio sensus externi ab operatione abstractiva
intellectus. Et verò hæc duo, existentia nimi-
rum & præsentia obiecti videri possunt, abs-
que eo quod visus tendat in extensionem ob-
iecti, aut privationem extensionis.

Probatur; quia existentia prior est extensio-
ne aut ejus privatione: ergo ab illa independens
in esse; quidni etiam in cognosci, sive per
sensum, sive per intellectum? Omne enim
quod est primò sensibile, & per se, potest re-
duci in actum, hoc est, potest sentiri, absque
eo quod sentiat obiectum secundarium, &
dependens ab ipso, saltem divinà virtute.

De præsentia autem quid dicam? Illa sola
hic requiritur, quæ obiectum possit videri in
suo esse, ita ut non in alio: nulla autem est re-
pugnantia, saltem in ordine ad potentiam divi-
nam, quin sic videri possit Corpus Christi
sub speciebus, non visà extensione, aut ejus pri-
vatione.

Confirmatur Primò; quia de ratione intui-
tionis sive intellectiva, sive sensitiva, non est
videre quodcumque re ipsa conjunctum, aut
includum in obiecto, quod videtur: quippe
non repugnat, secundum Scotum, videri essen-
tiam divinam in propria existentia, non visis
Personalitatibus vel attributis 1. dist. 1. q. 2.
n. 5. Non video, inquit, contradictionem, quæ
possibile sit ex parte intellectus & voluntatis, quod
utriusque actum terminet essentia, & non persona.

Item videri potest corpus quæ lucidum, non
vilo ejus colore, quamvis lux & color sint ob-
iectum proprium; ergo magis corpus quæ co-
loratum, non visà extensione, motu, aut figu-
rà, quæ solum sunt sensibile commune aut se-
cundarium.

Consequentia est manifesta; quia utrumque
obiectum quantum ad conjunctionem in re ipsa
perinde se habet; ut comparatur autem ad po-
tentiam, hæc indubie magis inclinatur in sen-
sibile proprium, quam commune aut secunda-
rium.

Confirmatur secundò; quia alioquin color
esset ratio videndi extensionem, & è converso;
adeoque dependèrent à se mutuo secundum de-
pendentiam ejusdem generis, quæ admitti non
potest, nisi simul velis admittere, quodlibet
esse prius, & posterius in ratione sensibilis, quod
constat esse absurdum.

Profectò color amplius dependet à corpore,
quàm ab ejus extensione aut quantitate; nec
tamen aliquis dubitat, quin possit coloratum
videri, non visà explicitè substantià corporis
in seipso. Et singularitas albedinis, nonne
magis intrinseca est albedini, quàm quantitas?
Num ideo movet, aut terminat visionem?
Niqua-

Nequaquam, nisi sub ratione sensibilis communis, vel secundario ratione coloris individui, qui est proprium & primum obiectum potentiae visivae.

Contra: ergo sicuti nequidem per Deum potest videri color non individuus; ita neque inextensus.

Resp. Negando Consequentiam; differentia est: quia non nisi singularia existunt; colorem autem inextensum existere; quis audeat negare? Color singularis numquid mutare poterit suam singularitatem; & manere idem? Quis sane mentis id cogitaverit? Color extensus manere poterit idem, variata extensione hanc vel illam quantitatis? Poterit indubie. Etiam in esse visibilis? Eriam.

Infero: ergo non dependet per se ab ulla extensione, etiam qua visibilis est. Probatur Consequentia: quia secundum Scotum 4.d. 10. q. 1. n. 15. Quaecumque natura contingenter respicit quamlibet formam alicuius generis simpliciter, se habet contingenter ad totum genus.

Dices; hoc argumentum concludit etiam naturaliter posse videri coloratum sine ulla extensione.

Resp. Negando Conseq. nam color exigit modum naturalem essendi, quo existit in subiecto quanto & extenso, qui modus supponitur ad actionem, seu immutationem sensus factam ab ipso naturaliter.

Numquid etiam ad terminationem? Dico (verba sunt Scoti 4. dist. 10. q. 5. n. 4.) quod non oportet obiectum in se esse praesens (praesentia quantitativa) propter terminationem actus; sed tantum propter causationem, ita quod quando est aliqua causa efficiens ipsius actus, non requiritur praesentia obiecti propter terminationem: sicut patet de vidente creaturam in essentia divina; si essentia esset causa illius visionis, non requiritur illud obiectum, ad quod terminatur haec visio praesens propria praesentia.

Sit itaque extensio necessaria ad movendum; non tamen propterea ad terminandum: in casu autem quo Deus produceret visionem Corporis Christi Eucharistici in oculo meo, color Corporis non moveret, Deo suppleto actionem cause secundae, sed dumtaxat terminaret: ergo saltem supernaturaliter posset videri Corpus Christi in Sacramento specificativè, id est, Corpus Christi, quod est in Eucharistia, licet nusquam esset nisi ibi.

Sic tamen quod talis visio non extenderetur ad Corpus Christi ut privatum extensione, hoc est, ad ipsam privationem extensionis; quoniam privatio non cadit per se sub sensum, neque in sensibile proprium, neque ut commune; sed solum arguitivè, & secundum experientiam, quatenus sensus non percipit actum circa sensibile: v. g. dicitur videre tenebras, quatenus non percipit lucem; & videret in proposito casu corpus inextensum, quatenus non perciperet ejus extensionem.

Quocirca simpliciter verum est; Corpus, ut existit in Eucharistia, id est, secundum praesentiam sacramentalem, qua est totum in toto, & totum in singulis partibus, non potest videri oculo corporeo, etiam supernaturaliter. Patet: quia illa praesentia non est obiectum visus, nec per se; nec per accidens ratione coloris, vel lucis; cum neque lux, neque color ostendant partem extra partem in ordine ad totum, sine actuali extensione in ordine ad locum: ideo namque in corporibus naturaliter existentibus videmus partes inter se ordinatas, figuram, & alia sensibilia communia, & per consequens potentia percipit partem esse extra partem, ideo, inquam, quia pars est extra locum partis. Ut omitam, praesentiam illam formaliter esse relationem; quae autem connexio lucis aut coloris cum relatione?

Plus audeo; neque Christus materialiter, qua totus indistans; ut ita loquar, & contentus sub tota specie, & sub qualibet parte speciei unice, aut pluribus visionibus simul poterit attingi.

Dubitas? Consule experientiam & rationem; illa dicit tibi: species sacramentalis non videtur unico actu distinctè secundum omnes suas partes extensas. Num forte distinctis visionibus? Ratio clamat, potentia finita non est capax infinitarum quasi visionum; infinitarum partium extensarum. Quomodo ergo Christus sub illis videbitur? Quamvis enim respectivè ad hanc vel illam partem posset videri ut conjunctum indistans; haud equidem ut totus est in singulis ejus partibus; quia ad hoc singulae visiones requirerentur, quae inesse non possunt.

Posset ergo videri Christus specificativè, ut est primò in toto ambitu hostiae consecratae, & sic non videretur totus, ut replicatus ad singulas partes; neque ut non replicatus; quia sic non cadit sub sensum, qui reflectere requirit super actum suum, neque super re visa: sed directè, ut habet terminos extrinsecos essendi, & commensuratos secundum locum, in ipsum tendit.

Videret etiam simul Christum in pluribus partibus hostiae per plures visiones, quarum quaelibet esset visio ejus determinata & distincta secundum diversas partes, in quibus videretur: sicuti v. g. in speculo fracto multiplicatis speciebus visibilibus videtur obiectum in singulis partibus speculi per distinctam speciem & visionem. Haec tamen ex Hiquo in suo Commentario n. 24. usque ad 31. paucis hinc inde immutatis.

De cetero tota ratio Doctoris nostri, ob quam negat simpliciter, oculum corporeum posse cernere Christum prout est in Sacramento, videtur in hoc consistere, quod tam operatio, quam tendentia potentiae sit extensa, & non secundum aliquod punctum indivisibile; adeoque minime possit in aliquod indivisibile tendere, in casu.

Non potest equidem praesentia sacramentalis, nequidem supernaturaliter, videri.

cum forme- liter non sit aliud, nisi relatio.

82. Nequit videri Christus materialiter quae tota specie, & sub quaelibet parte speciei.

posset videri specificativè, ut est primò in toto ambitu hostiae.

Hiquo assignatur ratio scoti, cur neget oculum corporeum posse cernere Christum prout est in Sacramento.

80. obiectum

colorum

Color non dependet ab ulla extensione, etiam qua visibilis est.

80. non

81. non

81. non

81. non

81. non

81. non

tendere, praesertim si careat debita approximatione & distantia secundum locum.

Obiectio solvitur ex Scoto.

Quod si objicias; ergo Beatus potest decipi credendo in Eucharistia esse substantiam panis: Responder 4. dist. 10. q. 9. n. 6. Quod sensus etiam noster non decipitur circa Eucharistiam: quod enim percipit per se, hoc est ibi, scilicet quantitas, figura, color, & huiusmodi; nec est possibile modo, quod circa Eucharistiam decipiatur visus noster; sed tantum intellectus, arguens ex his quae sensus apprehendit, quod ibi est substantia panis. Hoc autem argumentum est sophisticum, licet enim hoc eveniat ut in pluribus, non tamen necessario. Sane in Beato evenire non potest, utpote qui, ut dictum est Conclusionem praecedenti, clare videt per intellectum independentem pro illo statu a phantasmate, absentiam panis, & praesentiam Corporis.

84. Alia obiectio.

Si rursus dixeris: lux si esset punctalis, videretur, vel esset visibilis; tum quoniam sphaerice se diffunderet; tum quia reflexio fit a solo puncto corporis reflectentis, & tamen illud videtur a quo fit reflexio.

Solvitur ex Scoto.

Lumen punctale an visibile.

Respondet Scoto supra nu. 7. Quod lumen punctale non multiplicaret se ad organum corporale, ita quod esset visibile secundum communem opinionem, quae dicit, quod non est possibile indivisibile moveri, ex 6. Physic. sed hoc discussum est in 2. lib. dist. 2. de motu Angeli. Ubi a n. 36. usque ad 40. probat indivisibile posse moveri.

Et cum probas (prosequitur Doctor) quod sphaerice se multiplicaret; Negandum esset secundum istam viam; imo prius oporteret, quod ipsum haberet in se divisibilitatem quantitativam, quam ageret in quantum passivum.

Ad secundam probationem de reflexione luminis; Non cogit, inquit, quia in illa reflexione

primum agens non est illa lux punctalis, quae tangit corpus, a quo fit inflexio (si tamen lux punctalis esset ibi) sed est ipsum primum obiectum, a quo multiplicatur illa lux: idem enim agit in visione recta, reflexa & fracta. Unde punctus tangens superficiem speculi non multiplicat radium reflexum; sed primum luminoso, quod usque ad speculum multiplicat lumen suum, illud etiam immediate in ratione causa multiplicat radium reflexum.

Rationem attexit: Quia agens naturale, ex quo agit secundum ultimum suae potentiae, quando impeditur agere secundum illam lineam, quae est maxime conveniens actioni naturali, puta rectam, quae est brevissima, agit secundum eam, secundum quam potest, scilicet secundum lineam reflexam. Et haec est ratio, quare non videtur in speculo imago ipsa corporis multiplicata usque ad speculum, sed ipsum corpus, cuius est imago.

Ex haecenus dictis de visione passiva Corporis Christi in Eucharistia, manifestum satis arbitror, quid sit dicendum de aliis sensationibus. Unum dumtaxat pro omnibus admonendum restat, nimirum, quae oculi, aut alterius sensus non gloriosi, eandem esse rationem oculi, alteriusve sensus gloriosi: etsi enim oculus gloriosus sit longe praestantior oculo non glorioso, ideoque possit res videre ex majori distantia; attamen unde probatur, quod ex suo statu, seposito altiori adiutorio, possit videre corpora, independenter a conditione naturaliter requisita ad visionem, scilicet extensione objecti? Impraesentiam nihil occurrit, quod mereatur responsum.

Quapropter ne diutius immorando rei incertae, actionibus, inquam, & passionibus Corporis Christi in Eucharistia, operam lussu contingat, statuitur

SECTIO SEXTA

De Speciebus Eucharisticis.

1. Species Eucharisticae sunt accidentia realia.

Species Eucharisticae voco species panis & vini remanentes in Sacramento Eucharistiae, v. g. albedinem, calorem & similes qualitates. Porro has species esse accidentia quaedam realia, quae sublata substantia, cui inharebant, miraculose sola subsistant, videtur docuisse Ecclesia in Concilio Constantiensi sess. 8. ubi damnat hanc propositionem Wicleff: Accidentia panis non manent sine subiecto in eodem Sacramento. Ergo secundum fidem Catholicam: Accidentia panis manent sine subiecto in eodem Sacramento.

Probatur ex Concil. Constant.

Et quod illud subiectum, nisi substantia panis, cui illa accidentia ante Consecrationem inharebant? Siquidem subiectum proprie significat subiectum inharentiae; jam autem

verba Conciliorum proprie sunt intelligenda, nisi aliquid obstat: ergo in illo Concilio docuit Ecclesia species panis & vini, remanentes in Sacramento Eucharistiae esse accidentia quaedam realia, quae sublata substantia panis & vini, cui inharebant, miraculose sola subsistant.

Sed quare putas Wicleff negasse accidentia panis manere sine subiecto in eodem Sacramento? Utique quia negabat accidentia illa, quae sensus movent, esse quid reale a substantia diversum: sic quippe loquitur in Tract. suo de Incarn. Verbi cap. 4. Albedo, cum sit substantiam esse albam, non potest esse sine subiecto. Et de Serm. Domini in monte c. 41. Non est accidens nisi modus accidentalis substantiae. Item de Euchar. cap. 7. Nulla qualitas est nisi